

POSUDEK
vedoucího diplomové práce

Jméno studenta: ..... **Bc. Sara Madarová**
Název diplomové práce: ..... **Brainwashing a nová náboženská hnutí**
Vedoucí: ..... **Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Ph.D.**
Odevzdání posudku: ..... **září 2019**

Studentku Saru Madarovou zaujalo jedno téma z oblasti konfliktů nových náboženských hnutí a okolní společnosti a rozhodla se ho rozpracovat v diplomové práci. Zatímco v rámci kursu může být téma tzv. vymývání mozku jen jednou z položek sylabu, v odborné debatě se jedná o obrovské téma, na jehož zpracování se dosud podílely desítky autorů. Tato skutečnost byla příčinou toho, proč jsme snad při každé konzultaci hovořili o nutnosti zužovat objekt studentčina zájmu, a udržet tak tematickou celistvost její diplomové práce. Nyní je však jasné, že se to nepodařilo. Diplomová práce se studentce rozběhla do velké šíře, a tím se ve většině svých částí dostala na „mělčinu“ téměř neúnosného zjednodušení a povrchnosti.

Naštěstí to neplatí o všech částech práce – některé jsou zjevně lepší, ale hloubky akademického bádání na úrovni diplomové práce se nedočkáme nikde. Při zacházení se samotným pojmem „brainwashing“ se opírala o základní zlomek anglicky psané literatury k tématu a při psaní pasáže o tzv. deprogramování měla před sebou primární literaturu (slavnou knihu Teda Patricka). K teoretickému uchopení fenoménu nových náboženských hnutí použila především českou literaturu, byť opět pouze její zlomek. Daleko horší jsou aplikace na hnutí Hare Krišna a Islámský stát. O obou hnutích jsou snadno dostupné odborné publikace (o Islámském státu dokonce česky, o hnutí Hare Krišna je česky alespoň něco málo). Zůstaly nevyužity a autorka dala bohužel přednost neúnosným zjednodušením, která navíc – pokud jim dobře rozumím – nic neprokazují. K povrchnosti práce jistě přispěl i cíl prokázat, že koncept „vymývání mozku“ sloužil a slouží jako nástroj zápasu proti novým náboženským hnutím. Ukázalo se, že je příliš obecný. Studentka měla raději formulovat tezi, za jejímž prokázáním by mohla a musela jít daleko přímočařeji.

Studentka Sara Madarová se během studia povrchně rozhodně neprojevovala, naopak. V diplomové práci se jí ale nepodařilo jít hlouběji, a to ani v těch pasážích, v nichž jsem jí na plytkost upozorňoval. Vzpomínám si na výtky ohledně metodologické kapitoly (která ani ve finální verzi bohužel nesděluje nic o metodě) nebo na rozhovor o Islámském státu. Proč naše konzultace přinesly tak minimální efekt, je pro mě záhadou. – Na druhou stranu je ale nepochybné, že se studentka opravdu snažila a podstatě diskuse o fenoménu „brainwashing“ pozorovala. A je nutné uznat, že cíl práce byl v podstatě splněn. Styl má autorka spíše populárně odborný, ovšem odkazování na zdroje, literatura, pravopis či grafická úprava jsou v pořádku.

Celkově považuji diplomovou práci za ještě přijatelnou, a hodnotím ji tedy stupněm „dobře“.

Zdeněk Vojtíšek